

правопорушень чи злочинів а також задля профілактичної та виховної робіт.

Список використаних джерел

1. «Дитяча злочинність». Кількість підлітків у виправних колоніях меншає, але злочини неповнолітні скоюють жорстокіші. Радіо Свобода : веб-сайт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/1332657.html>.

2. Підліткова злочинність в Україні. Слово і діло : веб-сайт. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2017/04/18/infografika/suspilstvo/skilky-zlochyniv-ukrayini-skoyuyut-pidlitky>.

3. Злочин дитини і кара, або Що таке ювенальна юстиція? Українська правда: веб-сайт. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2012/12/14/117682>.

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

Ювенальна юстиція. Можливість впровадження в Україні. Громадська освіта: веб-сайт. URL: <http://osvita.khpg.org/index.php?id=1372943650>.

Шляховський Олександр Анатолійович,
здобувач наукової лабораторії з проблем
протидії злочинності ННІ № 1 Національної
академії внутрішніх справ

НАПРЯМИ ВИЯВЛЕННЯ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ (ОЗНАК) ПРО ТОРГІВЛЮ ЛЮДЬМИ

Розглядаючи сфери пошуку та осіб, які можуть стати потенційними жертвами торгівлі людьми, оперативний і слідчий працівник повинні знати про методи злочинної діяльності, які застосовують організовані злочинні угруповання щодо вчинення торгівлі людьми. Важливо пам'ятати, що торгівля людьми не є одномоментним явищем і здійснюється в декілька етапів, а саме: а) вербування; б) переміщення; в) передача; г) одержання людини; д) експлуатація. Кожен з цих етапів складається з певних взаємопов'язаних дій, що ставлять жертву в залежність від торгівця людьми та спрямовані на здійснення всього процесу [1, с. 16; 2, с. 47].

Методи вербування людей, до яких вдаються торгівці людьми, є різноманітними й залежать від рівня організації та

способу вчинення злочину. Найбільш типові (загальні) методи становлять собою: вербування через неформальні мережі сімей, друзів чи знайомих; рекламу (Інтернет, газети тощо), яка пропонує роботу чи навчання за кордоном; агенції, що пропонують подорожі, роботу, навчання чи одруження за кордоном; фіктивні одруження або шлюб за домовленістю; покупку дітей у батьків; діяльність окремих вербувальників, котрі шукають необхідних осіб у барах, кафе, клубах, на дискотеках тощо.

Часто жертва знає вербувальника, нерідко він є родичем. Торгівці людьми використовують чинники «виштовхування й притягування» та зосереджуються на людях, які шукають нові можливості за кордоном і перебувають у складному економічному та соціальному становищі.

Добре оплачувану роботу за кордоном у ресторанному бізнесі, в сільському господарстві, текстильній промисловості, у сфері догляду за дітьми та дорослими пропонують, насамперед, жінкам. Міжнародні шлюбні агенції також можуть бути причетними до торгівлі людьми. Часто лише після прибуття до країни призначення жінки усвідомлюють оманливість домовленості з торгівцем людьми й опиняються в жахливих ситуаціях. Іноді родичі, «коханці» чи навіть державні заклади, зокрема сирітські притулки, можуть продавати жінок та дітей без їхньої згоди безпосередньо вербувальникам. В інших випадках людей силоміць викрадають з дому і продають на внутрішньому ринку або за кордоном. Жертви можуть здогадуватися про таємний характер свого працевлаштування за кордоном, однак нічого не підозрюють про справжні умови праці своєю чергою, їх про це не повідомляють. Існують різні засоби вербування від звичайного застосування сили до менш суворих засобів обману [2, с. 47–48].

Злочинними засобами вербування є: примус шляхом викрадення; продаж дитини торгівцям особами, які контролюють дитину, зазвичай це батьки чи представники сирітської притулки; неправдиві обіцянки щодо легального працевлаштування/в'їзду до країни; обман шляхом надання частково правдивої інформації; обман шляхом приховування інформації про експлуатаційні, контрольовані та примусові умови праці.

Вербувальники дають оманливі обіцянки та надії, намагаються зобразити роботу за кордоном як єдиний спосіб заробити необхідні гроші. Вони також можуть запропонувати фінансову допомогу з оформлення проїзних документів, віз

тощо. Таким чином, майбутня жертва майже одразу потрапляє в економічну залежність.

Методи вербування певним чином залежать від особи, до якої їх застосовують. У випадку торгівлі дітьми до вербування не обов'язково причетні злочинні угруповання. Досить часто батьки власноруч передають своїх дітей експлуататорам, щиро сподіваючись, що таким чином поліпшать життя дитини. Нерідко трапляється ситуація, коли навіть «колишні» жертви діють як вербувальники, а іноді самі стають торгівцями людьми. Це знов-таки, сприяє збільшенню рівня латентності торгівлею людьми [2, с. 47–48].

Отже, ефективна протидія торгівлі людьми органами Національної поліції можлива лише за набуття працівниками слідчих та оперативних підрозділів відповідних теоретичних знань та практичних навичок щодо тактичних особливостей виявлення, документування та розслідування таких злочинів [2, с. 52].

Список використаних джерел

1. Людвік В.Д. Організація повернення постраждалих від торгівлі людьми з-за кордону: питання правового регулювання та правореалізації: метод. рек. / В.Д. Людвік, О.О. Мислива, Л.А. Філяніна. – Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 71 с.

2. Павленко С. О. Тактика протидії торгівлі людьми органами Національної поліції України: вітчизняний та зарубіжний досвід / С. О. Павленко // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Юридичні науки. – 2018. – № 5. – С. 41–55. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2018_5_8.

Шматкова Анастасія Вадимівна,

аспірант кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРАДІЖОК БАГАЖУ ПАСАЖИРІВ В АЕРОПОРТУ

Питання дослідження та розробки діючої криміналістичної характеристики крадіжок багажу пасажирів в аеропорту має важливе значення для розслідування зазначеного правопорушення в цілому. Адже її вивчення надає можливість